

**Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та митної політики**

РІШЕННЯ

Про результати заслуховування керівництва Державної податкової служби України, Державної фіскальної служби України, Національного банку України за участю Міністерства фінансів України, правоохоронних органів щодо боротьби з тіньовим ринком виробництва та торгівлі пальним

протокол № 82 від 11.11.2021

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі - Комітет) на своєму засіданні 20 жовтня 2021 року заслухав керівництво Державної податкової служби України, Державної фіскальної служби України, Національного банку України, Міністерства фінансів України та представників правоохоронних органів щодо ситуації на нафтогазовому ринку, що пов'язана з великим обсягом тіньового виробництва пального та торгівлі пальним з грубим порушенням законодавства.

Голова Комітету Гетманцев Д.О. зазначив, що в цьому питанні є здобутки - збільшення відрахувань акцизу від реалізації палива. Однак, надходження до бюджету можуть бути вищими за рахунок існуючого до цього часу тіньового ринку виробництва та торгівлі пальним. За інформацією наданою Нафтогазовою Асоціацією України 182 АЗС працюють без інформації про наявність відповідної ліцензії та 266 АЗС не дотримуються законодавства щодо будівництва, безпеки праці, екології, санітарних та інших норм.

Голова Комітету звернувся до керівництва Державної податкової служби України із запитанням щодо кількості ліцензій на зберігання пального, що було анульовано за шість місяців цього року, а також щодо причин анулювання, у зв'язку з отриманням від уповноважених органів інформації, що документи, копії яких подані разом із заявою на отримання ліцензії, не надавалися, не погоджувалися такими органами та у зв'язку з встановленням факту подання заявником недостовірних даних у документах, поданих разом із заявою на отримання ліцензії? Які дії вчинені щодо перевірки правомірності дій посадових осіб, які погоджували видачу анульованих ліцензій, чи притягнуто до відповідальності цих посадових осіб?

Першим заступником Голови ДПС України Рубан Н.І. було надано інформацію щодо анулювання 5500 ліцензій. Працівників притягнуто до відповідальності не було, оскільки ДПС України не перевіряє достовірність довідок, тому що такі довідки видаються, наприклад, ДАБІ, іншими органами державної влади, тому їх достовірність ДПС України не перевіряє.

Голова Комітету вказав, що оскільки таку недостовірну довідку видає посадова особа відповідного органу, чи притягнуто до відповідальності посадових осіб цих органів, для прикладу ДАБІ? Чи ДПС України зверталися до правоохоронних органів з цих питань?

Першим заступником Голови ДПС України Рубан Н.І. було зазначено, що таку інформацію ДПС України передано ДАБІ.

Головою Комітету було зазначено, що єдиним критерієм визначення ефективності роботи ДПС України в цьому напрямі є податкова ефективність. Як за шість місяців змінилися відрахування з ПДВ в цьому напрямку роботи?

В.о. Голови ДПС України Олейніков Є.В. зазначив, що з ПДВ податкова ефективність у цій галузі збільшилася, з податку на прибуток підприємств позитивна динаміка відсутня. Але податкова ефективність з ПДВ за цим напрямком залишається нижчою, ніж у середньому по економіці.

Голова Комітету звернувся із запитанням до керівництва ДПС України чому сплата податків на один літр пального в підприємств, які здійснюють реалізацію пального, варіюються від 1,79 грн. до 8 копійок? Чому ДПС України не аналізує ці показники? При цьому, податковому органу надані всі законодавчі можливості, запроваджено систему електронного адміністрування реалізації пального (СЕАРП). Крім цього, введено систему електронного адміністрування ПДВ. Тоді чому одна мережа АЗС платить 8 коп. на літр пального, а інша - 1,79 грн.?

В.о. Голови ДПС України Олейніков Є.В. зазначив, що по одній з мереж АЗС проводиться податкова перевірка, і на всі питання, що піднімають депутати, зможемо надати відповіді. Однак, питання у податкового органу виникає саме до фінансових кампаній, які реалізують картки на паливо ймовірно саме там концентрується прибуток, прибуток потім розмивається і податки не сплачуються.

Голова Комітету зазначив, що реалізація пального з використанням карток не нова, їх використовують і великі, і малі суб'єкти господарювання, тому податковий орган мав би уже напрацювати шляхи боротьби з незаконним обігом пального з використанням таких карток, а не звітувати про факт обізнаності. Податковий орган має аналізувати діяльність всіх платників, які мають низьке податкове навантаження, встановлювати причини такого податкового навантаження, для цього в податкового органу є всі законодавчі інструменти. В першу чергу ставити питання до тих підприємств, які представлені на ринку і мають свої торгівельні марки і при цьому сплачують податки нижчі середнього рівня податкового навантаження на ринку палива.

Голова Комітету Гетманцев Д.О. звернувся до представників правоохоронних органів із запитанням, яких правових інструментів їм не вистачає для припинення незаконної діяльності міні-НПЗ?

Т.в.о. заступника начальника Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України Єлхін О.В. надав інформацію про розроблений план та про результати роботи Національної поліції по відпрацюванню міні-НПЗ. Встановлено близько 15 адрес міні-НПЗ, які не мають або мають ліцензії, але не сплачують акцизний податок. Проблеми виникають в проведенні експертизи вилученого палива, оскільки більшість з них стверджує, що в них немає ліцензії і виробляються не підакцизні товари, тобто не паливо, це відповідно впливає на процес доказування в кримінальному провадженні. Також доказуванню в цих кримінальних провадженнях потребує питання щодо встановлення: чи є цей

комплекс виробництвом, чи це об'єкт, де зберігається вироблена продукція, для цього необхідне залучення фахівців з Держпраці та пожежників.

Голова Комітету подякував Міністру внутрішніх справ та керівництву Нацполіції, що вони підключилися до боротьби з тіньовим ринком виробництва та торгівлі паливом, та висловив надію на ефективну протидію на ринку виробництва та обігу нелегального пального.

Заступник начальника Головного управління контррозвідального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки Служби безпеки України Медведєв М.Є. зазначив, що СБУ проводилась комплексна робота в Дніпропетровській області, у Павлограді була зупинена діяльність міні-НПЗ і на даний час очікуються підозри по цій справі.

Голова Комітету зазначив, що на жаль, в країні продовжується діяльність міні-НПЗ незважаючи на те, що правоохоронні органи відпрацьовують їх. Результат роботи не бачать ні ринок, ні народні депутати України.

Комітет листом від 12.10.2021р. № 04-32/10-2021/316886 направив депутатські звернення народного депутата України Холодова А.І. від 07.10.2021 № 22-378 та від 12.10.2021 № 22-379 про опрацювання наданої інформації щодо не відображення фіскальних чеків суб'єктів господарювання, які здійснюють реалізацію пального (АЗС) на фіскальному сервері ДПС України.

НБУ листом від 19.10.2021р. №57-0010/97506 зазначив, що відповідно до документа "Технологія зберігання і збору даних реєстраторів розрахункових операцій для Державної податкової служби України. Загальний опис", який був затверджений 17.10.2012 Головою Національного банку та Головою ДПС (далі – Технологія), інформація, що містить електронні копії розрахункових документів і фіскальних звітних чеків (далі – Інформація) надходить від РРО в зашифрованому, а саме в захищеному від зовнішнього перегляду та втручання вигляді до програмно-технічних комплексів інформаційних еквайрів, де проходить первинну перевірку цілісності і при успішності перевірки без змін оперативно зберігається у сховищі даних інформаційних еквайрів. Збережену Інформацію від РРО інформаційні еквайри без змін передають до Національного банку, звідки Інформація без затримки в он-лайн режимі передається до ДПС. Технологія забезпечує передачу пакетів даних від РРО до ДПС в тому вигляді, в якому вони були сформовані в РРО без можливості перегляду, зміни, підміни або знищення.

Національний банк України не володіє інформацією щодо договорів укладених між суб'єктами господарювання – власниками РРО та інформаційними еквайрами, але може визначити інформаційних еквайрів – юридичних осіб, до яких підключені окремі РРО у разі надання ідентифікаторів пристроїв (IDDEV) цих РРО.

Щодо аналізу причин ненадходження або несвоєчасного надходження чеків та/або звітів РРО до Системи обліку даних РРО ДПС Національний банк України повідомив, що вирішення зазначених питань не передбачені штатними засобами Технології. Національний банк готовий надати замовнику Технології – ДПС експертну допомогу для дослідження викладеного у листі питання після отримання ДПС початкової (зашифрованої) інформації з РРО, які досліджуватимуться, від інформаційних еквайрів, які обслуговують зазначені

РРО за необхідний період часу. Оскільки зазначений аналіз потребуватиме використання процедур, автоматизація яких не передбачалась Технологією, тому це вимагатиме відповідного часу та ресурсів фахівців. Інші порушені у Зверненні питання не відносяться до компетенції Національного банку.

Слід зазначити, що НБУ не надав жодних пропозицій щодо врегулювання ситуації, що була піднята Холодовим А.І. у депутатському зверненні, зокрема й щодо можливості та доцільності внесення змін до документу “Технологія зберігання і збору даних реєстраторів розрахункових операцій для Державної податкової служби України. Загальний опис” від 17.10.2012р., або взагалі скасування зазначеного документу та прийняття іншого регламенту взаємодії між підприємствами, інформаційними еквайерами, НБУ та ДПС України.

Народний депутат України Холодов А.І., зазначив, що питання реалізації пального у роздріб без видачі фіскальних чеків було підняте членами Комітету ще у квітні 2021 року. Після цього, починаючи з травня, неодноразово народні депутати - члени Комітету та інші народні депутати України передавали інформацію до ДПС України, ДФС України, інших правоохоронних органів, щодо усунення можливих зловживань як при виробництві, так і при реалізації пального. Холодов А.І. зазначив, що за період травень-вересень було проінспектовано і придбано 169 чеків на АЗС, з них лише 76 чеків відображалися у базах даних ДПС України, тобто 45 відсотків отриманих чеків не з'являються у базах ДПС України.

За наданою інформацією ДПС України, відсутність фіскальних чеків у базах даних ДПС України зумовлена їх ненаданням інформаційними еквайерами, які є посередниками між підприємствами АЗС та ДПС України.

Холодов А.І. зауважив, що таким чином за наданими ДПС України даними приватні підприємства - інформаційні еквайери можуть самостійно регулювати надходження десятків мільйонів чи навіть мільярдів гривень до бюджету України. Наприклад, у результаті опрацювання депутатських звернень ДПС України було встановлено, що по підприємствах групи WOG середньоденна кількість чеків відображених на фіскальному сервері ДПС України, за період з 24.08 - 08.09.2021 в порівнянні з періодом з 10.09 - 27.09.2021 більша на 50 відсотків, а середньоденна сума продажу - на 80 відсотків, що може свідчити саме про значну затримку в отриманні фіскальних чеків ДПС України від еквайерів.

Водночас, інформація, оголошена ДПС України про неотримання фіскальних чеків від інформаційних еквайерів, не відповідає інформації, наданій у додатках 2,4 до Листа ДПС України від 18.10.2021р. №1036/2/99-00-07-05-02-02, де чітко зазначається, що пакети даних нібито надсилалися від інформаційних еквайерів до ДПС України, але не зберігалися (частково) у базах даних ДПС України. Дана інформація суперечить інформації озвученій представниками ДПС України щодо того, що копії фіскальних чеків (пакети даних) загалом не надсилалися інформаційними еквайерами до ДПС України, та викликає підозру у намаганні маніпулювати даними та приховати порушення чи недбалість зі сторони ДПС України.

У подальшому Холодов А.І. поставив запитання до ДПС України – про кількість касових апаратів, за якими звітують платники податків перед ДПС

України, на що в.о. Голови ДПС України Олейніков Є.В. зазначив, що загалом платники звітують близько по 300 тис. касових апаратів. Як зазначив Холодов А.І., таким чином, оскільки за кожний касовий апарат підприємства сплачують 35 грн на місяць (420 грн на рік), то приблизно 126 млн гривень сплачується підприємствами на користь інформаційних еквайерів. При цьому, відповідно до інформації від НБУ, програмне забезпечення є вже застарілим, НБУ майже не контролює діяльність інформаційних еквайерів (відповідна інформація була надана листом НБУ від 19.10.2021р. вих.№57-0010/97506 та протягом засідання робочої групи 18.10.2021 на базі Комітету). Холодов А.І. дійшов висновку про необхідність перегляду питання щодо передачі фіскальних чеків від підприємств до ДПС України за участю інформаційних еквайерів, розглянути можливість направлення копій фіскальних чеків безпосередньо до ДПС України за прикладом роботи ПРРО.

Холодов А.І. наголосив, що вважає якість роботи посадових осіб департаменту ДПС України, що відповідає за перевірку дотримання касової дисципліни, незадовільною. У подальшому народний депутат України також зазначив, що за інформацією першої заступниці Голови ДПС України Рубан Н.І. проводяться документальні перевірки платників АЗС. Але на думку Холодова А.І. при проведенні якісної камеральної перевірки, звіривши інформацію за податковими деклараціями платника із фіскальними чеками, що надійшли від платника, можна встановити порушення платника з цього питання. Народний депутат додав, що відповідно до інформації, що була отримана та проаналізована народними депутатами, близько 30-40 відсотків пального продається без видачі фіскального чеку, а тому при річній реалізації близько 11 млрд. літрів пального, 3-4 млрд. літрів буде реалізовано без сплати ПДВ та акцизного податку.

У подальшому Холодов А.І. відмітив, що на сьогоднішній день існує схема, за якої у мережі Інтернет можна придбати картки, талони на пальне за ціною на 10-15 відсотків нижчою, ніж ціна на пальне при реалізації на АЗС у роздріб. Хоча насправді підприємство, що реалізує талони за готівкові кошти, придбає пальне нібито для власного використання. При цьому АЗС, відпускаючи пальне кінцевим споживачам, не здійснює їх ідентифікацію (наприклад, як працівників таких підприємств). Тобто такі підприємства у бухгалтерському обліку здійснюють списання літрів пального, отримують податковий кредит та формують збитки, а насправді пальне реалізується у роздріб споживачам за готівку. Це велика схема нанесення державі збитків у вигляді недоотриманих податків.

Андрій Пивоварський, представник мережі АЗС WOG, відповів, що якщо законодавчо такий механізм, як талон, буде заборонений, ринок роздрібною продажу пального буде не проти, адже є інший інструмент - смарт-картка, який може бути пред'явлений на АЗС виключно працівником такого підприємства, яке придбало пальне в опт.

Заступниця Міністра фінансів України Воробей С.І. зазначила, що Мінфін поставив завдання ДПС України провести аналіз всіх фіскальних чеків, що надійшли від еквайерів, щодо мереж АЗС, щоб проаналізувати цілісність цієї інформації – кількість чеків, що затримується при передачі до ДПС України, та

які еквайери це роблять. Проблема, за словами заступниці Міністра, полягає у площині механізму передачі чеків від АЗС до ДПС України через інформаційних еквайерів. Система - це регламент 2012 року, затверджений НБУ. НБУ є адміністратором цієї системи, водночас, у самій системі відсутні терміни передачі інформації від інформаційного еквайера до ДПС України, відсутня відповідальність еквайерів. До кінця тижня (тобто до 23.10.2021р.) ДПС України повинні мати таку інформацію, далі Мінфін її також проаналізує.

Воробей С.І. зазначила, що у ході проведення хронометражів деяких АЗС, виторги у присутності представників ДПС України зростали до 10 разів у порівнянні із попередніми періодами. На теперішній час проводиться комплексна документальна перевірка однієї з мереж АЗС. ДПС України будуть готові проінформувати про результати перевірки найближчим часом.

За інформацією Холодова А.І. народні депутати виявили наступну тенденцію щодо зростання чи зниження кількості перевірених чеків у базі даних ДПС України серед деяких мереж АЗС після надання ДПС України інформації про відсутність деяких чеків у базах даних ДПС:

- щодо мережі АЗС Amic: у травні 2021 року кількість відсутніх у базі даних ДПС України чеків була 29 відсотків, у вересні 2021 року - 10 відсотків;
- щодо мережі АЗС KLO: у травні 2021 року кількість відсутніх у базі даних ДПС України чеків була 88 відсотків, у вересні 2021 року - 60 відсотків;
- щодо мережі АЗС WOG: у травні 2021 року кількість відсутніх у базі даних ДПС України чеків була 23 відсотки, у вересні 2021 року - 45 відсотків.

В.о. Голови ДПС України Олейніков Є.В. зазначив, що чеки з'явилися у базі даних ДПС України, але значно пізніше, ніж через 72 години, що передбачено законодавством України.

Начальник управління ДПС України, що відповідає за здійснення перевірок дотримання касової дисципліни Ю. Васюк надав наступні дані: до ДПС України народними депутатами були надані чеки за травень, вересень та жовтень. По мережі KLO не підтвердилися 12 чеків за травень, та були застосовані фінансові санкції за незастосування РРО; під час проведення хронометражів було зафіксовано збільшення виручки від 7 до 90 відсотків. По мережах АЗС Amic та WOG всі чеки були наявні у фіскальній пам'яті РРО та пізніше з'явилися на сервері ДПС України. За серпень 2021 року, при здійсненні перевірок, не підтвердилася наявність окремих чеків лише по підприємствах мережі KLO. По мережі Amic чеки з'явилися раніше (до початку перевірки), по мережі WOG чеки з'явилися 6 жовтня 2021 року. Дані хронометражу особливих відхилень не виявили, відхилення складало близько 10-20 відсотків від доходів за попередній місяць.

Рубан Н.І. додатково вказала, що 8 жовтня 2021 року всі інформаційні еквайери повторно надіслали до ДПС України ті фіскальні чеки, що були відсутні у базах даних ДПС України.

Водночас, Холодов А.І. попередив представників ДПС України про кримінальну відповідальність за надання недостовірної інформації народним депутатам України. Він зазначив, що до засідання Комітету знову перевірів через сервіс ДПС України "Пошук фіскального чека" всі надані ДПС України народними депутатами чеки, і виявив, що більшість наданих ДПС України копій

фіскальних чеків так і не відображаються в електронному кабінеті платника. Відповідні знімки екрану із ідентифікацією кожного такого чеку містяться у додатках до цього рішення Комітету. Холодов А.І. також рекомендував ДПС України у подальшому здійснювати фактичні перевірки таким чином, щоб відсоткове співвідношення відповідало доходам таких АЗС у загальному обсязі доходів по регіону, а не так, що невеликі за обсягом реалізації АЗС органи ДПС України перевіряють, а великі мережі АЗС отримують можливість і далі ухилятися від сплати податків.

За результатом засідання Комітету 20.10.2021р. Холодовим А.І. було надіслано депутатське звернення, в якому ДПС України були надані знімки екрану (Print Screen) при пошуку фіскальних чеків через сервіс ДПС України “Пошук фіскального чеку”, які підтвердили, що частково фіскальні чеки продовжують бути відсутніми у базах даних ДПС України. У відповідь ДПС України листом від 28.10.2021р. №1081/2/99-00-12-05-03-02 зазначила, що за результатом вибіркової перевірки наданих знімків екрану та зафіксованих на цих знімках реквізитів фіскальних чеків було встановлено, що чеки насправді у базах даних ДПС України існують, але під іншою датою та/або часом видачі та/або з іншим номером чеку (додаток 2 до вказаного листа ДПС України додається до цього Рішення). Причини таких невідповідностей ДПС України надані не були.

Ю. Васюк відповів, що за результатом аналізу діяльності невеликих АЗС, більше 500 з них задекларували доходи на суму менше ніж 5 тис. грн на день. При цьому умовна рентабельність однієї АЗС складає не менше 179 тис грн на місяць. За результатом здійснених перевірок доходи цих підприємств загалом були збільшені майже вдвічі.

Представник мережі АЗС WOG Пивоварський А. зазначив, що те, що окремі чеки відсутні на сайті ДПС України при перевірці - це технічна помилка, адже при проведенні фактичних перевірок було підтверджено, що усі чеки наявні у фіскальній пам'яті РРО підприємств групи WOG, а також підтверджуються акцизними накладними та податковими деклараціями. Тобто, за словами А. Пивоварського, слід вирішити технічну проблему із залученням ДПС України, інформаційних еквайерів та НБУ.

Він також зазначив, що підприємства групи WOG мають підтвердження, що усі фіскальні чеки у повному обсязі були надані інформаційному еквайєру, від нього - НБУ, а вже потім з певної технічної причини лише вибірково з'являються на сайті ДПС України. При цьому, на теперішній час, якщо перевірити всі надані ДПС України народними депутатами копії фіскальних чеків з травня по жовтень 2021 року - всі вони є на сайті ДПС України.

Холодов А.І зазначив, що слова Пивоварського А. не повністю відповідають дійсності, адже як вбачається із знімків екрану, наданих до ДПС України та долучених до цього рішення Комітету, навіть після засідання Комітету не всі чеки відображалися при пошуку через сервіс ДПС України “Пошук фіскального чека”. Окрім того, технічні проблеми виникають здебільшого у таких мереж АЗС як WOG, Amic та KLO, що викликає підозру у штучному створенні таких проблем.

Воробей С.І. звернулася до народних депутатів - членів Комітету із проханням посприяти внесенню змін до регламенту, яким встановлений порядок

залучення еквайерів до передачі копій фіскальних чеків від РРО до ДПС України, щоб встановити чіткі терміни передачі інформації та відповідальність еквайерів за порушення цих термінів.

Окрім цього, як зазначила С.І. Воробей, є питання загалом до аналітичного блоку ДПС України, що стосується аналізу цих фіскальних чеків. Яким чином відбувається аналіз, наскільки він достовірний? Воробей С.І. додала, що наполягає на вдосконаленні на базі ДПС аналітичного продукту, який буде в автоматичному режимі перевіряти достовірність даних, зокрема від інформаційного еквайера.

Рубан Н.І. також додала, що дійсно, велика кількість чеків на сьогоднішній день вчасно не з'являються у базах даних ДПС України. ДПС здійснили перевірки окремих мереж АЗС, обсяги реалізації пального перевірялися за даними Z-звітів та звітів АЗС про реалізацію пального, і за результатами таких перевірок ДПС виявили, що дані є майже ідентичними, іншими словами, копії фіскальних чеків можуть не з'явитися у базах даних ДПС України, але обсяги реалізації відображаються у Z-звітах, крім того, і за даними поданих декларацій відсутні суттєві розбіжності. Тому, на сьогоднішній день не можна із впевненістю говорити, що відсутність електронних копій фіскальних чеків у базах даних ДПС України свідчить про ухилення від сплати податків. Наразі ДПС України проводить документальні перевірки (зокрема, вже завершено 36 перевірок, тривають 13 перевірок і ще 115 перевірок заплановано), за результатом яких можна буде зробити висновок про наявність чи відсутність впливу отримання фіскальних чеків із запізненням на сплату податків мережами АЗС.

Таким чином, за результатом засідання Комітету 20 жовтня 2021 року, вбачається наступне:

1) Механізм передачі електронних копій фіскальних чеків від РРО до ДПС України через інформаційних еквайерів підлягає перегляду, зокрема, щодо встановлення чітких термінів передачі чеків саме інформаційними еквайерами та відповідальності за недотримання цих термінів, або загалом скасування;

2) Механізм відпуску пального фізичним особам за талонами без ідентифікації таких осіб як працівників підприємства, яке придбало талони, підлягає перегляду;

3) Викликає занепокоєння відсутність якісної аналітики на рівні ДПС України щодо фіскальних чеків, що видаються АЗС, але не з'являються у базах даних ДПС України. Активність народних депутатів України дозволила публічно підняти питання припинення схеми із видачею нефіскального чеку, або фіскального, але із затримкою передачі до ДПС України. Відсутність проактивного підходу ДПС України щодо вдосконалення механізму своєчасного надходження копій фіскальних чеків до баз даних ДПС України, відсутність автоматизованого аналітичного продукту при наявності у структурі ДПС України департаменту електронних сервісів, викликає щонайменше зауваження до роботи ДПС України у цьому напрямку, та вимагає проведення внутрішньої перевірки щодо причин невжиття заходів для вдосконалення програмного забезпечення, внесення змін до документу "Технологія зберігання і збору даних реєстраторів розрахункових операцій для Державної податкової служби України.

Загальний опис” від 17.10.2012р., або прийняття нового регламенту передачі інформації від РРО до ДПС України;

5) Виникають зауваження також і до роботи управління (у складі департаменту податкового аудиту) ДПС України, що відповідає за проведення перевірок з питань дотримання касової дисципліни, зокрема, й при реалізації підакцизних товарів. Неотримання копій фіскальних чеків від окремих мереж АЗС протягом тижнів та місяців після граничного терміну не призводить до здійснення цим управлінням ефективної діяльності з перевірки дотримання касової дисципліни такими підприємствами. Натомість, діяльність є епізодичною та відбувається лише після надсилання депутатських звернень і виключно щодо вказаних у зверненнях точок роздрібної реалізації пального. Звертаючи увагу на окремі досягнення у сфері боротьби з ухиленням від сплати податків невеликими за обсягом реалізації мережами АЗС, тим не менш викликає зауваження відсутність відповідної кількості перевірок великих мереж АЗС пропорційно до частки продажу такими мережами АЗС пального у загальному обсязі роздрібного продажу по країні в цілому чи по регіонах. Слід також вказати і на відсутність якісного аналітичного ризик-орієнтованого підходу у діяльності цього управління ДПС України, оскільки отримання будь-якої статистичної інформації вимагає залучення спеціалістів інших департаментів, що у свою чергу призводить до неефективного використання трудового ресурсу та втрати часу;

6) Доцільним виглядає постійне інформування народних депутатів - членів Комітету щодо наявних у ДПС України проблем та щодо прогалин у законодавчому регулюванні задля ефективної боротьби з тіншовим ринком виробництва та торгівлі паливом;

7) Викликає зауваження і позиція НБУ щодо розгляду Комітетом питання про відсутність чи несвоєчасне отримання ДПС України копій фіскальних чеків. По-перше, НБУ своїм листом фактично визначив позицію, що не має жодного впливу на інформаційних еквайерів, хоча НБУ у даному випадку надає дозволи на діяльність цих підприємств у якості інформаційних еквайерів, НБУ укладає договори з інформаційними еквайерами та мав би контролювати їх діяльність при здійсненні їх функцій передбачених, зокрема, Порядком передачі інформації від реєстраторів розрахункових операцій, програмних реєстраторів розрахункових операцій дротовими або бездротовими каналами зв'язку до органів Державної податкової служби України (затв. Наказом Мінфіну від 08.10.2012р. №1057) та документом “Технологія зберігання і збору даних реєстраторів розрахункових операцій для Державної податкової служби України. Загальний опис” від 17.10.2012р. По-друге, слід також наголосити на неприпустимості самоусунення керівництва НБУ від участі у засіданнях Комітету.

Відповідно до пункту 2 частини 5 статті 50 Закону України “Про комітети Верховної ради України” у рекомендаціях комітетів щодо контролю за діяльністю державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб зазначаються, зокрема, сформульована позитивна чи негативна оцінка роботи державного органу, органу місцевого самоврядування чи посадової, службової особи.

За результатами обговорення даного питання та керуючись Законом України «Про комітети Верховної Ради України», Законом України «Про державну службу», Постановою Верховної Ради України №18-IX від 29.08.2019р. «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання», в межах виконання контрольної функції,

Комітет вирішив:

I. В частині контролю за обігом пального:

1. Рекомендувати Державній податковій службі України:

1.1. провести перевірки платників податків міні НПЗ згідно з додатком № 1, інших міні НПЗ, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20 щодо дотримання ними податкового законодавства, законодавства з питань виробництва та обігу підакцизних товарів, наявності ліцензій, зокрема в частині наявності відповідних ліцензій, та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на Державну податкову службу України;

1.2. провести перевірки платників податків (АЗС, з них інших АЗС блочного, контейнерного та модульного типів, в тому числі об'єктів роздрібно торгівлі згідно з додатками № 2 та 3), інших платників податків, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, щодо дотримання ними податкового законодавства, законодавства з питань виробництва та обігу підакцизних товарів, наявності ліцензій, здійснення розрахункових операцій, ведення касових операцій та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на Державну податкову службу України;

1.3. за результатами проведених перевірок вжити заходи щодо припинення порушення такими платниками податків податкового законодавства, законодавства з питань виробництва та обігу підакцизних товарів та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на Державну податкову службу України;

1.4. в разі виявлення ознак кримінальних правопорушень в діяльності платників податків міні НПЗ або АЗС згідно з додатками 1, 2 та 3 та/або інших платників податків, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, інформацію та матеріали щодо таких правопорушень передати до правоохоронних органів;

1.5. інформувати Комітет про:

1.5.1. кількість розпочатих та завершених у звітному періоді перевірок платників податків, що є власниками міні НПЗ та/або АЗС та здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, в тому числі перевірок, проведених спільно із іншими контролюючими органами (із зазначенням таких органів);

1.5.2. результати проведених перевірок платників податків, що є власниками міні НПЗ або АЗС згідно з додатками 1, 2 та 3 та/або інших платників, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, із зазначенням платників податків, перевірки яких завершено у звітному місяці, переліку перевірених об'єктів (виробництва або роздрібного продажу) такого платника, переліку та суми донарахованих за результатами таких перевірок податків, зборів, застосованих штрафних (фінансових) санкцій, анульованих ліцензій (із

зазначенням підстав такого анулювання), виявлених порушень здійснення розрахункових операцій, касової дисципліни та реквізитів листів до правоохоронних органів щодо передачі матеріалів, що свідчать про виявлені ознаки кримінальних правопорушень в діяльності таких платників податків з наданням копій таких листів.

1.6. надати інформацію щодо податкового навантаження з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств платників податків міні НПЗ, АЗС згідно з додатками 1, 2 та 3 або інших платників податків, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, в розрізі таких платників за 2019, 2020 роки та 3 квартали 2021 року;

1.7. надати інформацію та матеріали про факти анулювання ліцензій (у розрізі кожної окремої ліцензії) на здійснення діяльності з виробництва або оптової чи роздрібною торгівлі паливом, що відбулись протягом 2021 року з підстав отримання від уповноважених органів інформації, що документи, копії яких подані разом із заявою на отримання ліцензії, не надавалися, не погоджувалися такими органами, та у зв'язку із встановленням факту подання заявником недостовірних даних у документах, поданих разом із заявою на отримання ліцензії, із зазначенням підстав такого анулювання, причин виникнення таких підстав, назви державного (уповноваженого) органу, дії або бездіяльність якого стали причиною або сприяли порушенням платниками податків порядку ліцензування діяльності у сфері виробництва та обігу пального;

1.8. надати копії листів ДПС України, направлених до правоохоронних органів за фактами анулювання ліцензій з підстав, зазначених у підпункті 1.7 цього пункту;

1.9. надати копії матеріалів перевірки платника податків (мережі АЗС), щодо якої представниками ДПС України було повідомлено членів Комітету на засіданні 20.10.2021р.;

2. Рекомендувати Міністерству фінансів України, Державній податковій службі України надати план заходів, спрямованих на вирівнювання податкового навантаження при сплаті податків платниками міні НПЗ, АЗС, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, та забезпечення надходження податків до бюджетів при сплаті такими платниками податків на рівні податкового навантаження з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств не нижче середнього показника по галузям;

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

3.1. до **19 листопада 2021 року** вжити заходів щодо встановлення суб'єктів, визначених у додатках 2 та 3 до цього Рішення, та передачі матеріалів до ДПС України для проведення контрольних-перевірочних заходів, встановлення нанесених збитків державі та нарахування штрафних (фінансових) санкцій;

3.2. за результатами виявлених самостійно порушень у сфері виробництва та обігу пального за додатками № 1, 2 та 3 до цього Рішення, інших платників, які здійснюють діяльність за КВЕД 46.71, 47.30, 19.20, та за результатами отриманої від ДПС України інформації та матеріалів у разі виявлення ними ознак

кримінального правопорушення, вжити заходів відповідно до Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність", Кримінального процесуального кодексу України;

3.3. надати інформацію щодо суми відшкодованих збитків державі та територіальним громадам за результатами роботи по боротьбі з тіньовим ринком виробництва та торгівлі паливом.

Інформацію про результати роботи надати в розрізі кожної міні-НПЗ, кожного об'єкта роздрібною торгівлі, про вжиті заходи, зареєстровані кримінальні провадження, передані матеріали до суду, винесені обвинувальні вироки, сума відшкодованих збитків до бюджету і т.ін.

II. В частині збору та аналізу інформації з РРО:

1. **Негативно оцінити** роботу заступниці Голови ДПС України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Н.Г. Каленіченко та керівництва департаменту електронних сервісів ДПС України щодо:

1.1. організації роботи ДПС України з питань розробки автоматизованої системи моніторингу та аналізу цілісності й достовірності інформації, що надходить від реєстраторів розрахункових операцій при здійсненні платниками податків роздрібною реалізації пального через АЗС;

1.2. вдосконалення регламенту передачі інформації з РРО із використанням технології, розробленої Національним банком України (НСМЕП/Простір), чи загалом перегляду законодавства України у частині доцільності використання інформаційних еквайерів;

1.3. організації роботи ДПС України щодо розробки автоматизованої системи аналізу інформації, що надходить від РРО, що використовуються платниками податків, які здійснюють діяльність на ринку пального, та інформації, отриманої ДПС України з інших джерел;

2. **Рекомендувати Національному Банку України та Державній податковій службі України** у межах компетенції:

2.1. переглянути документ "Технологія зберігання і збору даних реєстраторів розрахункових операцій для Державної податкової служби України. Загальний опис" від 17.10.2012р. з метою врегулювання діяльності інформаційних еквайерів, встановлення термінів передачі копій фіскальних чеків та фіскальних звітних чеків від РРО до СОД РРО ДПС (на ланцюгу «РРО-інформаційний еквайер – НБУ- СОД РРО ДПС») та відповідальності учасників такого ланцюга за порушення цих термінів;

2.2. врегулювати існуючі технічні проблеми із передачею копій фіскальних чеків та фіскальних звітних чеків від РРО до СОД РРО ДПС України, прийманням такої інформації ДПС України та перевіркою її цілісності та достовірності;

3. **Рекомендувати Державній податковій службі України:**

3.1 розробити та впровадити автоматизовану аналітичну ризик-орієнтовану систему щодо співставлення даних, отримуваних ДПС України від

РРО/ПРРО та з інших джерел, у тому числі даних про рівень податкового навантаження платників податків із врахуванням їх частки у відповідній галузі. Метою такої системи є попередження схем ухилення від сплати податків, зборів, в тому числі виявлення порушень при застосуванні реєстраторів розрахункових операцій, касової дисципліни та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на Державну податкову службу України, під час реалізації підакцизних товарів та порядку виробництва та обігу підакцизних товарів;

3.2. надати інформацію щодо можливості:

приймання ДПС України даних від РРО платників податків АЗС без залучення інформаційних еквайерів та інших посередників;
застосування ПРРО при реалізації пального;

4. Рекомендувати **Національному банку України:**

4.1. надати Комітету інформацію щодо інформаційних еквайерів, які обслуговують платників податків АЗС, згідно із додатком 4 (у розрізі кожного платника податків АЗС);

4.2. у подальшому делегувати на засідання Комітету та робочих груп на базі Комітету осіб, що займають посади не нижче керівника відповідного департаменту.

5. Рекомендувати **Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України, Державній податковій службі України** з метою створення дієвого механізму протидії схемам реалізації нелегального пального, надати погоджені пропозиції щодо запровадження механізму ідентифікації на АЗС отримувачів пального за талонами (смарт-картками, іншими замінниками готівки) або щодо припинення використання таких інструментів при реалізації пального.

6. Ефективність проведеної роботи кожного органу по боротьбі з тіньовим ринком виробництва та торгівлі пального буде оцінюватися за результатами показників по надходженням (відшкодованих збитків державі та територіальним громадам) до бюджетів станом на 01.01.2022 р за результатами вжитих заходів, передбачених цим рішенням, з направленням таких матеріалів до Прем'єр-міністра, відповідного міністра, керівника ЦОВВ, правоохоронного органу.

Інформацію про виконання цього Рішення просимо в установленому порядку надати **Комітету в розрізі кожного підпункту окремо з посиланням в листі на який підпункт цього Рішення надається відповідь:**

- *щодо пункту 1 (крім підпункту 1.6 пункту 1), пункту 3 розділу I результивної частини цього Рішення до 15 грудня 2021 року, а в подальшому щомісяця до 15 числа наступного періоду 2022 року;*

- *щодо пункту 2, підпункту 3.1 пункту 3 розділу II результивної частини цього Рішення до 15 грудня 2021 року;*

- щодо підпункту 1.6 пункту 1, пункту 2 розділу I, підпункту 3.2 пункту 3, підпункту 4.1 пункту 4, пункту 5 розділу II до 01 грудня 2021 року.

1. Перелік міні-НПЗ на 1 арк.
2. Перелік об'єктів роздрібної торгівлі, які мають ліцензії на 32 арк.
3. Перелік об'єктів роздрібної торгівлі щодо яких відсутня інформація про наявність ліцензій на 24 арк.
4. Перелік платників податків (АЗС) на 1 арк.
5. Знімки екрану із реквізитами фіскальних чеків за травень, серпень-вересень, жовтень 2021 року, які відсутні при пошуку через інформаційний сервіс ДПС України "Пошук фіскального чеку";
6. Інформація щодо вибіркової перевірки ДПС України знімків екрану із реквізитами фіскальних чеків за травень, серпень-вересень, жовтень 2021 року.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000440A3100AB198F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/05-2021/350536 від 12.11.2021

707856